

«Ελληνική τυπογραφία». Μια πρόταση μερικής ανασηματοδότησης του όρου, βασισμένη στη μελέτη των αρχετύπων.

Γιάννης Κόκκωνας, Καθηγητής Τμήματος Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας,
Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Πολύ γνωστός και κοινός ο όρος «Ελληνική τυπογραφία». Εννοούμε με αυτόν τη δραστηριότητα ή το σύνολο των δραστηριοτήτων που είχαν ως στόχο και αποτέλεσμα την παραγωγή ελληνικών έντυπων βιβλίων. Δεχόμαστε δηλαδή ότι η παραγωγή ελληνικών βιβλίων είναι ο μόνος λόγος που δικαιολογεί τον επιθετικό προσδιορισμό «ελληνική» στο ουσιαστικό «τυπογραφία». Υπάρχει όμως και μια άλλη τεχνολογικής φύσεως νομιμοποίηση του όρου αυτού, η οποία γενικώς μας διαφεύγει ή δεν την προσέχουμε όσο θα άξιζε. Αν μελετήσουμε προσεκτικά τα αρχέτυπα ως προϊόντα του τυπογραφικού εργαστηρίου του 15^{ου} αιώνα, που ήταν στην ουσία ένα πληροφοριακό σύστημα ή σύστημα επεξεργασίας κειμένου της εποχής εκείνης, με διακριτά υποσυστήματα, θα συνειδητοποιήσουμε ότι λέγοντας «ελληνική τυπογραφία» μπορούμε, εκτός από τη συνηθισμένη σημασία του όρου, να εννοούμε και μια αξιοπρόσεκτη τεχνικής φύσεως ιδιαιτερότητα των προεκτυπωτικών κυρίως εργασιών, που γεννήθηκε στη δεκαετία του 1480 και «έζησε» περίπου τρεις αιώνες.

~*~

'Greek typography'. Rethinking the term from a technological point of view

Yannis Kokkonas, Professor in the Department of Archives, Library Science and Museology,
Ionian University

The term 'Greek typography' is well-known and widely used. It is considered to signify the activity or activities that aimed at and resulted in the production of Greek printed books. We tend to accept, therefore, that the production of Greek books is the sole reason that justifies the adjective 'Greek' along with the noun 'typography'. However, this term has a legitimate use in another, more technical context, which generally escapes us or is more or less overlooked. If we study carefully the Greek incunable editions treating the 15th-century printing house as an information system or a text processing system, along with its subsystems, we will realize that the term 'Greek typography' can be used to signify a noteworthy technical particularity of pre-printing procedures, which first appeared in the 1480s and 'lived on' for about three centuries.